



## [Beschermd dorpsgezicht mag op de schop](#)

NRC.nl

februari 13, 2024 12:38 PM GMT

Copyright 2024 Mediahuis NRC B.V. Alle rechten voorbehouden



**Length:** 892 words

**Byline:** Trudeke Sillevius Smitt

**Highlight:** De vijver op de aloude Brink in Laren vergroten, monumenten verplaatsen? Aantasting van het dorpsgezicht, vindt een aantal bewoners – maar van de rechter mogen de graafmachines beginnen.

### Body

---

#### De zaak

Denk je aan Laren, dan denk je aan de Brink. Dromerige bomen, karakteristieke vijver, oeroude herberg – en in de zomer de poffertjeskraam. Het gebied is onderdeel van het beschermd dorpsgezicht Laren. Maar bij heftige regenval loopt de boel in het centrum onder. Daar wilde de gemeente iets aan doen via het project Laren Regenklaar. Een van de plannen: de vijver op de Brink uitdiepen en vergroten.

Een uitgebreid burgerparticipatietraject volgde. Ook vroeg de gemeente advies aan de voormalige welstandscommissie Utrecht. Die vond dat eerst cultuurhistorisch onderzoek nodig was. Daarop vroeg de gemeente een second opinion aan de vergelijkbare commissie voor Noord-Holland, die géén bezwaar zag. Afgelopen december gaf het college van burgemeester en wethouders de nodige omgevingsvergunningen af – een voor de vijver, en een voor verplaatsing van een beeld en een oorlogsmonument.

Actieve buurtbewoners richtten snel de Stichting Dorpsgezicht Laren op. Stichting en één individuele buurtbewoner tekenden bij het college bezwaar aan tegen de vergunningen. De vijver vergroten, het oorlogsmonument verplaatsen: onnodige en onherstelbare aantasting van het beschermd dorpsgezicht, aldus de bewoners. Om te voorkomen dat de gemeente al zou gaan graven, vroegen ze de Rechtbank Midden-Nederland het besluit te schorsen totdat over hun bezwaar was beslist. Ze verwezen onder meer naar het eerste welstandsadvies. De vijver zou door de nieuwe omvang en het lage waterpeil met relatief steile taluds een „heel andere belevingswaarde krijgen”. Daardoor zou de vijver te veel „worden verzelfstandigd van de rest van de Brink” en „onvoldoende analogie hebben” met de spiegelvijver of veedrinkplaats uit de historie.

**De uitspraak: niet ontvankelijk/ongegrond**

## Beschermd dorpsgezicht mag op de schop

De rechter toetst eerst of de verzoekers 'belanghebbenden' zijn, anders kun je een bestuursrechtelijk besluit niet aanvechten en geen schorsing vragen. Stichting Dorpsgezicht **Laren** valt hierbij af. Een stichting kán als belanghebbende optreden wanneer een collectief belang in het geding is waar de stichting zich speciaal op richt, maar dat moet dan blijken uit de doelstelling én de activiteiten van de stichting. Aan dat laatste ontbreekt het bij de net opgerichte Stichting Dorpsgezicht **Laren**.

De buurtbewoner, die vanuit zijn huis direct zicht heeft op de vijver, is volgens de rechter wel belanghebbende. Ook is de zaak spoedeisend genoeg, nu de gemeente 1 februari wilde beginnen met graven, zonder de bezwaarprocedure af te wachten. Maar inhoudelijk krijgt de bewoner geen gelijk: naar het voorlopige oordeel van de rechter zijn de vergunningen rechtmatig en is er voor schorsing geen aanleiding.

Een gemeente mag, mits goed gemotiveerd, afwijken van een welstandsadvies. En de second opinion was volgens de rechter zorgvuldig tot stand gekomen. Verder zijn de aanpassingen aan de vijver maar beperkt. Dat het oorlogsmonument zeven meter opschuift acht de rechter ook acceptabel: dit was besloten in overleg en met instemming van het Nationaal Comité 4 en 5 mei. De gemeente hoeft van de voorzieningenrechter dus niet te wachten met de werkzaamheden. Wel had het college de vergunningen beter moeten motiveren. Dit kan in de beslissing op het bezwaar worden rechtgezet.

### Het commentaar

„Je ziet hier de clash tussen belangen waar bewoners aan hechten en de noodzaak om iets aan klimaatadaptatie te doen. Ik denk dat we dat veel vaker gaan zien”, zegt Marlon **Boeve**, hoogleraar omgevingsrecht in gebiedsontwikkeling aan de Technische Universiteit Delft. „In heel Nederland leeft de vraag wat de knelpunten zijn in wateropvang en -berging, en welke keuzes daarin moeten worden gemaakt. In steden en dorpen verdwijnt parkeerruimte voor 'wadi's' – een afkorting voor Water Afvoer Drainage en Infiltratie. Burgers worden actief benaderd om tegels te wippen, dat helpt allemaal. Maar in dit geval was blijkbaar een grotere ingreep nodig.”

Deze uitspraak is een voorlopig oordeel, benadrukt **Boeve**: de gemeente moet nu over het bezwaar beslissen en daarna kan een bodemprocedure volgen. Stel nou dat de uiteindelijke uitkomst anders is? „Dan zal de gemeente alles in oude staat moeten herstellen.”

**Boeve** vindt het „een beetje opmerkelijk” dat de gemeente veel tijd en moeite stopte in overleg, maar de uiteindelijke vergunning niet goed motiveerde. Zo stond er niet in waarom het oorlogsmonument moest worden verplaatst en dat het Nationaal Comité 4 en 5 mei zelfs blij was met de nieuwe plek. Dit mag het college dus in de beslissing op het bezwaarschrift goedmaken.

Ook valt op dat de gemeente al tijdens de bezwaarprocedure wilde gaan graven. **Boeve**: „Normaal zou je denken: wacht even, maar het was blijkbaar urgent.”

Cas Verkade, werkzaam bij het Project **Laren** Regenklaar, reageert: „We hebben vooral haast omdat de bomen in rust moeten zijn bij het graven, dat is het veiligste moment. We zijn dus aangewezen op het voor- of het najaar, en we willen het project graag eind dit jaar afronden. Alle andere onderdelen van het project liggen op schema.”

Toch zijn de graafmachines nog niet begonnen: het college van **Laren** beraadt zich deze week op de gevolgen van de uitspraak voor het proces en de planning.

Uitspraak:

[ECLI:NL:RBMNE:2024:392](https://ecli.nl/RBMNE:2024:392)

Voorzieningenrechter Rechtbank Midden-Nederland 31 januari 2024

Deze rubriek belicht wekelijks rechterlijke uitspraken met economische gevolgen voor mensen of bedrijven

**Load-Date:** February 13, 2024

---

End of Document